

ДОВІДНИК

З МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ І РЕАБІЛІТАЦІЇ
у 3-х томах

ТОМ 2

Черкаси
2015

ДОВІДНИК

З

**МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
І РЕАБІЛІТАЦІЇ**

у 3-х томах

ТОМ II

**ПАТОЛОГІЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ,
ХІРУРГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ І УСКЛАДНЕННЯ,
ХВОРОБИ СЕЧО-СТАТЕВИХ ОРГАНІВ**

Черкаси
вид. Андрощук П.С.
2015

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ МОЗ УКРАЇНИ»**

ДОВІДНИК

3

**МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
І РЕАБІЛІТАЦІЇ**

у 3-х томах

ТОМ ІІ

**ПАТОЛОГІЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ,
ХІРУРГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ І УСКЛАДНЕННЯ,
ХВОРОБИ СЕЧО-СТАТЕВИХ ОРГАНІВ**

**За редакцією
професора Л. Ю. Науменка**

Рекомендовано Міністерством охорони здоров'я України як навчально-методичний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти (Протокол засідання Комісії з медицини Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 14.11.2013 р. № 4)

Черкаси
вид. Андрощук П.С.
2015

УДК 616-036.82/.86(075.8)
ББК 51.1(2)3Я7
Д 58

Рецензенти:

Завідувач кафедри хірургії та проктології ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України», Заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор *М.М. Милиця*.

Завідувач кафедри урології та нефрології Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор *Ф.І. Костєв*.

Науменко Л.Ю., Іпатов А.В., Березницький Я.С., Лепський В.В., Лоскутов О.Є. та ін.

Д 58 Довідник з медико-соціальної експертизи і реабілітації [Текст] Т.П. Патологія опорно-рухового апарату, хірургічні захворювання і ускладнення, хвороби сечостатевого органів. / Науменко Л.Ю., Іпатов А.В., Березницький Я.С., Лепський В.В., Лоскутов О.Є. [та ін.]; за ред. Л.Ю. Науменка. – Черкаси: вид. Андрощук П.С., 2015.–456 с.

ISBN 978-966-2092-21-9

УДК 616-036.82/.86(075.8)
ББК 51.1(2)3Я7

У II томі довідника висвітлені клінічні прояви, існуючі стандарти діагностики і лікування, медико-соціальна експертиза і реабілітація при патології опорно-рухового апарату, хірургічних захворюваннях і ускладненнях, хворобах сечостатевого органів.

Наведені експертні підходи з урахуванням існуючих законодавчих положень та нормативно-правових актів, ефективності лікування і реабілітації та реабілітаційного прогнозу. У довіднику 216 таблиць, 20 малюнків, список літератури включає 204 джерела, перелік законодавчих і нормативних документів та протоколів надання медичної допомоги, який складає 66 найменувань.

Довідник розрахований на лікарів-курсантів факультетів післядипломної освіти, лікарів-експертів МСЕК та лікарів ЛПЗ, аспірантів, лікарів-інтернів.

© Науменко Л.Ю., Лоскутов О.Є., Іпатов А.В., Страфун С.С., Черняк С.І., Лепський В.В., Борзих О.В., Варін В.В., Кльованик В.А., Кутувий О.Б., Березницький Я.С., Гапонов В.В., Стусь В.П., Дука Р.В., Сулима В.П., Молчанов Р.М., Білов О.В., Верхолаз І.Л., Маліновський С.Л., Ярошенко К.О., Гапонов І.В., Концур В.М., Карпенко С.І., Родінська Г.О., Шкура М.М., Чайка В.О., Березовський В.М., Борисова І.С., Чемирисов В.В., Носова Н.В., 2015

© ТОВ «АЕТЕРНО», 2015

© Видавець Андрощук П.С., 2015

ISBN 978-966-2092-21-9

Авторський колектив розділу VI (патологія опорно-рухового апарату)

Науменко Леонід Юрійович – д. мед. н., проф., лауреат Державної премії України, зав. каф. медико-соціальної експертизи (МСЕ) і реабілітації факультету післядипломної освіти (ФПО) Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Лоскутов Олександр Євгенійович – проф., д. мед. н., лауреат Державної премії України, зав. каф. травматології та ортопедії Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Іпатов Анатолій Володимирович – проф., директор Державної установи «Український науково-дослідний інститут медико-соціальних проблем інвалідності МОЗ України»;

Черняк Сергій Іванович – начальник відділу медико-соціальної експертизи Департаменту реформ та розвитку медичної допомоги МОЗ України;

Страфун Сергій Семенович – проф., д. мед. н., заступник директора ІТО АМН України з наукової роботи, керівник клініки мікрохірургії та реконструктивної хірургії верхньої кінцівки;

Кутовий Олександр Борисович – д. мед. н., проф., зав. каф. хірургії № 2 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

Борзих Олександр Володимирович – д. мед. н., зав. відділом мікрохірургії і відновного лікування наслідків травм НДІ травматології та ортопедії Дон. НМУ ім. М. Горького;

Варін Владислав Валерійович – к. мед. н., доц. каф. травматології та ортопедії Дон. НМУ ім. М. Горького, голова Донецької обласної МСЕК № 6;

Кльованик Віктор Ананійович – к. мед. н., доц. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

Авторський колектив розділу VII (хірургічні захворювання і ушкодження)

Авторський колектив розділу VII, підрозділу 1 (хвороби і ушкодження шлунково-кишкового тракту)

Березницький Яків Соломонович – д. мед. н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, зав. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Гапонов Володимир Васильович – д. мед. н., проф. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Лепський Владлен Володимирович – к. мед. н., доцент, Заслужений лікар України, Головний лікар-головний експерт Комунального закладу «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи Черкаської обласної ради», головний позаштатний спеціаліст Департаменту охорони здоров'я Черкаської ОДА з експертизи стійкої втрати працездатності;

Дука Руслан Вікторович – к. мед. н., доц. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Сулима Володимир Пилипович – к. мед. н., доц. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Молчанов Роберт Миколайович – к. мед. н., доц. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Білов Олексій Володимирович – к. мед. н., асист. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Верхолаз Ігорь Леонідович – к. мед. н., асист. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Маліновський Сергій Леонідович – к. мед. н., асист. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Ярошенко Катерина Олексіївна – к. мед. н., асист. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Гапонов Іван Володимирович – асист. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Чемирисов Володимир Васильович – к. мед. н., асист. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

Авторський колектив розділу VII, підрозділу 2 (наслідки лікування хвороб серцево-судинної системи)

Кутувий Олександр Борисович – д. мед. н., проф., зав. каф. хірургії № 2 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Карпенко Сергій Іванович – к. мед. н., доц. каф. хірургії № 2 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Родинська Галина Олександрівна – к. мед. н., асист. каф. хірургії № 2 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Шкура Михайло Миколайович – к. мед. н., асист. каф. хірургії № 2 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Чайка Владислав Олександрович – лікар-хірург Клінічного закладу «Дніпропетровська обласна лікарня ім. Мечникова»;

Кльованик Віктор Ананійович – к. мед. н., доц. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Конциур Віктор Миколайович – к. мед. н., головний лікар Комунального закладу «Обласний клінічний центр медико-соціальної експертизи» Дніпропетровської обласної ради» (ДОР).

Авторський колектив розділу VII, підрозділу 3 (хвороби ендокринної системи)

Кутувий Олександр Борисович – д. мед. н., проф., зав. каф. хірургії № 2 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Березовський Віталій Миколайович – к. мед. н., доц. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

**Авторський колектив розділу VII, підрозділу 4
(наслідки впливу на організм фізичних факторів)**

Науменко Леонід Юрійович – д. мед. н. проф., лауреат Державної премії України, зав. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Кльованик Віктор Ананійович – к. мед. н., доц. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Чемирисов Володимир Васильович – к. мед. н., асист. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

**Авторський колектив розділу VII, підрозділу 5
(хвороби органів дихання)**

Білов Олексій Володимирович – к. мед. н., асист. каф. хірургії № 1 Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Кльованик Віктор Ананійович – к. мед. н., доц. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Борисова Інна Станіславовна – к. мед. н., доц. каф. МСЕ і реабілітації ФПО Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Носова Наталія Вікторівна – лікар-терапевт обласної МСЕК № 4 Комунального закладу «Обласний клінічний центр медико-соціальної експертизи» ДОР.

**Авторський колектив розділу VIII
(хвороби сечостатевих органів)**

Стусь Віктор Петрович – д. мед. н., проф., зав. каф. урології, оперативної хірургії та топографічної анатомії Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Поліон Микита Юрійович – асист. каф. урології, оперативної хірургії та топографічної анатомії Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»;

Баранник Костянтин Сергійович – асист. каф. урології, оперативної хірургії та топографічної анатомії Державного закладу «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

ЗМІСТ

Передмова	10
Список скорочень	11
РОЗДІЛ VI. ПАТОЛОГІЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	13
Підрозділ 1. Травматичні ушкодження опорно-рухового апарату та їх наслідки <i>Лоскутов О.Є., Страфун С.С., Науменко Л.Ю., Борзих О.В., Варін В.В.</i>	13
1.1. Загальні питання	13
1.2. Наслідки травм опорно-рухової системи.....	14
1.3. Медико-соціальна експертиза хворих із травматичним ураженням кістково-м'язової системи (загальні підходи).....	23
1.4. Пошкодження верхніх кінцівок	27
1.4.1. Пошкодження плечового пояса і плеча	27
1.4.2. Пошкодження ліктьового суглоба та передпліччя	39
1.4.3. Пошкодження зап'ястка.....	49
1.4.4. Пошкодження кисті.....	54
1.5. Пошкодження хребта	64
1.5.1. Пошкодження шийного відділу хребта.....	66
1.5.2. Перелом тіл поперекових і грудних хребців	68
1.6. Пошкодження таза	77
1.7. Пошкодження нижніх кінцівок	85
1.7.1. Пошкодження стегна	85
1.7.2. Пошкодження гомілки	91
1.7.3. Пошкодження колінного суглоба.....	93
1.7.4. Пошкодження гомілково-стопного суглоба і стопи	96
Підрозділ 2. Дегенеративно-дистрофічні ураження опорно-рухового апарату <i>Науменко Л.Ю., Лоскутов О.Є., Страфун С.С., Кльованик В.А.</i>	103
2.1. Дегенеративно-дистрофічні ураження хребта (остеохондроз, спондилоартроз).....	103
2.1.1. Остеохондроз шийного відділу хребта	108
2.1.2. Остеохондроз грудного відділу хребта	110
2.1.3. Остеохондроз поперекового відділу хребта	111
2.2. Деформуючий артроз	123
2.2.1. Коксартроз (остеоартроз тазостегнового суглоба)	126
2.2.2. Гонартроз	126
2.2.3. Остеоартроз інших суглобів нижніх кінцівок	127
2.2.4. Остеоартрози верхніх кінцівок	127
2.2.5. Поліостеоартроз.....	128
Підрозділ 3. Ураження навколо-суглобового апарату <i>Страфун С.С., Лоскутов О.Є., Науменко Л.Ю., Варін В.В., Черняк С.І.</i>	136
3.1. Тендопатії в області ліктьового суглоба	136
3.2. Теносиновіт розгинача кисті.....	139
3.3. Теносиновіт згиначів кисті.....	139
3.4. Стенози сухожильних каналів.....	140
3.5. Синдром плечелопаткового періартриту.....	140
3.6. Міозит	143
3.7. Контактуродюпюїтрена	144
3.8. Пошкодження ахіллового сухожилля.....	147
3.9. Захворювання ахіллового сухожилля	148
3.10. Нейродистрофічні ураження верхніх кінцівок.....	151
3.11. Тунельні невропатії	153

Підрозділ 4. Остеохондропатії (асептичні некрози кісток)	
<i>Лоскутов О.С., Борзих О.В., Інатов А.В.</i>	157
4.1. Хвороба Легга-Кальве-Пертеса (асептичний некроз голівки стегнової кістки)	157
4.2. Дегенеративно-дистрофічне ураження суглобів з кістозною перебудовою	163
4.3. Остеохондропатія горбистості великогомілкової кістки (хвороба Осгуда-Шлаттера)	164
4.4. Часткова відсікаюча остеохондропатія суглобової поверхні (хвороба Кеніга)	164
4.5. Остеохондропатія човноподібної кістки стопи (хвороба Келера1)	165
4.6. Хвороба Келера-2 – асептичний некроз голівки плеснової кістки	166
4.7. Хвороба Кінбека – остеохондропатія півмісяцевої кістки кисті	166
4.8. Остеохондропатія бугра п'якової кістки	166
4.9. Остеохондропатія апофізів тіл хребців (хвороба Шейерманна-Мау)	166
Підрозділ 5. Остеопороз	
<i>Борзих О.В., Страфун С.С., Науменко Л.Ю., Варін В.В.</i>	168
Підрозділ 6. Артрити, пов'язані з інфекцією	
<i>Лоскутов О.С., Страфун С.С., Борзих О.В., Науменко Л.Ю.</i>	182
6.1. Інфекційні артрити	183
6.1.1. Гострий інфекційний артрит (септичний, гнійний).....	183
6.1.2. Гонококовий артрит	186
6.1.3. Туберкульозний артрит.....	187
6.1.4. Туберкульоз хребта	190
6.1.5. Захворювання кисті при специфічних хірургічних інфекціях	191
6.2. Реактивні артрити	193
6.2.1. Хламідійні артрити	194
6.2.2. Іерсиніозні артрити	195
6.3. Артрити, поєднані зі спондилоартритом	196
6.3.1. Хвороба Бехтерева	196
6.3.2. Хвороба Рейтера.....	204
Підрозділ 7. Запальні артропатії	
<i>Кльованик В.А., Інатов А.В., Варін В.В., Кутовий О.Б.</i>	208
7.1. Ревматоїдний артрит (РА)	208
7.2. Подагра	217
Підрозділ 8. Гнійні захворювання кісток і м'яких тканин	
<i>Кутовий О.Б., Науменко Л.Ю., Лоскутов О.С.</i>	221
8.1. Остеомієліт	221
8.2. Бешихове запалення	230
8.3. Гострі гнійні запальні захворювання кисті та передпліччя	230
Підрозділ 9. Вроджені системні захворювання скелета	
<i>Страфун С.С., Науменко Л.Ю., Борзих О.В.</i>	240
9.1. Фібозна остеодисплазія (хвороба Брайцева-Ліхтенштейна)	240
9.2. Множинна епіфізарна хондродисплазія (хвороба Фасербанка)	241
9.3. Множинна деформуюча суглобова хондродисплазія (хвороба Волкова)	242
9.4. Патологічна ламкість кісток (недосконалий остеогенез, хвороба Лобштейна-Фроліка)	242
9.5. Артрогрипоз	244
9.6. Ахондроплазія	245
9.7. Спондилоепіфізарні дисплазії	245
9.8. Екзостозна хондродисплазія	250
9.9. Дисхондроплазія (хвороба Ольє)	252
9.10. Вроджені амніотичні перетяжки і дефекти кінцівок	253

9.11.	Мармурова хвороба	253
9.12.	Рахіт	254
9.13.	Гіперпаратиреоїдна (генералізована) остеодистрофія	255
Підрозділ 10. Вроджені захворювання верхніх кінцівок		
	<i>Науменко Л.Ю., Страфун С.С., Борзих О.В.</i>	258
10.1.	Радіоульнарний синостоз.....	258
10.2.	Вроджена косорукисть	258
10.3.	Деформація Маделунга.....	259
10.4.	Синдактилія.....	260
10.5.	Полідактилія	261
10.6.	Інші вроджені захворювання кисті	261
Підрозділ 11. Вроджені захворювання нижніх кінцівок		
	<i>Лоскутов О.Є., Кутовий О.Б., Варін В.В.</i>	269
11.1	Варусна деформація шийки стегнової кістки.....	269
11.2.	Вальгусна деформація шийки стегнової кістки (coxa valga)	269
11.3.	Дисплазія тазостегнових суглобів і природжений вивих стегна.....	270
11.4.	Варусна і вальгусна деформації колінного суглоба	273
11.5.	Згинальна контрактура колінного суглоба.....	273
11.6.	Рекурвація області коліна	274
11.7.	Вроджений вивих надколінка.....	275
11.8.	Вроджені та набуті статичні деформації стоп.....	275
11.8.1.	Вроджена клишоногість	277
11.8.2.	Плоско-вальгусна деформація стоп у дітей і підлітків.....	280
11.8.3.	Статична плоскостопість.....	282
11.8.4.	Поперечна плоскостопість	284
11.8.5.	Вальгусне відхилення великого пальця стопи	285
11.8.6.	Молотоподібна деформація пальців стоп	285
11.8.7.	Шпора п'яти	286
11.8.8.	Хвороба Дойчлендера.....	286
Підрозділ 12. Вроджені та набуті деформації хребта та грудної клітки		
	<i>Лоскутов О.Є., Страфун С.С., Борзих О.В.</i>	288
12.1.	Сколіотична хвороба	288
12.2	Деформації грудної клітки	290
12.2.1.	Воронкоподібна деформація грудної клітки.....	290
12.2.2.	Кільоподібна деформація грудної клітки.....	292
Підрозділ 13. Порушення периферичного лімфообігу		
	<i>Кутовий О.Б., Лоскутов О.Є., Кльованик В.А.</i>	293
13.1.	Лімфедема і слоновість	293
РОЗДІЛ VII. ХІРУРГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ І УШКОДЖЕННЯ		
Підрозділ 1. Хвороби і ушкодження шлунково-кишкового тракту		
	<i>Беззницький Я.С., Гапонов В.В., Дука Р.В., Суліма В.П., Лепський В.В., Білов О.В., Молчанов Р.М., Верхолаз І.Л., Маліновський С.Л., Ярошенко К.О., Гапонов І.В., Концур В.М., Чемирисов В. В.</i>	296
1.1.	Хвороби стравоходу	296
1.1.1.	Ахалазія кардіального відділу стравоходу	296
1.1.2.	Рубцевий стеноз стравоходу	298
1.2.	Хірургічна патологія шлунка і дванадцятипалої кишки	300

1.2.1. Шлунково-кишкові кровотечі	300
1.2.1.1. Виразка шлунка, ускладнена гострою кровотечею	301
1.2.1.2. Виразка 12-палої кишки, ускладнена гострою кровотечею.....	302
1.2.1.3. Рецидивна виразка 12-палої кишки після ізольованої СПВ, ускладнена гострою кровотечею.....	303
1.2.1.4. Гастро-енуальна виразка, ускладнена гострою кровотечею.....	304
1.2.1.5. Синдром Малорі-Вейса (шлунково-стравохідний розривно-геморагічний синдром)	304
1.2.2. Наслідки хірургічного лікування виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки	305
1.2.2.1. Хвороби оперованого шлунка.....	306
1.2.2.2. Методи лікування хвороб оперованого шлунка.....	310
1.2.2.3. Експертиза тимчасової і стійкої втрати працездатності.....	312
1.3. Наслідки хірургічного лікування хвороб і пошкоджень органів черевної порожнини	313
1.3.1. Спайкова хвороба.....	313
1.3.1.1. Медико-соціальна експертиза	315
1.3.2. Гостра непрохідність кишок	316
1.3.3. Наслідки перенесеного перитоніту	316
1.3.3.1. Медико-соціальнаекспертиза	317
1.3.4. Синдром короткої кишки.....	318
1.3.5. Кишкові свищі (нориці).....	320
1.3.6. Грижі черевної стінки.....	323
1.3.6.1. Ускладнена пупкова грижа.....	325
1.3.6.2. Ускладнена пахова грижа	325
1.3.6.3. Ускладнена стегнова грижа.....	326
1.3.6.4. Медико-соціальна експертиза при грижах черевної стінки	327
1.3.7. Дивертикулярна хвороба кишечнику	328
1.3.8. Неспецифічний виразковий коліт.....	331
1.3.9. Хвороба Крона (регіонарнийентерит).....	334
1.3.10. Хвороби прямої кишки.....	338
1.3.10.1. Геморой.....	338
1.3.10.2. Абсцес в області відхідника та прямої кишки (гострий парапроктит).....	339
1.3.10.3. Недостатність анального сфінктера.....	340
1.3.10.4. Медико-соціальна експертиза при хворобах прямої кишки	342
1.3.11. Панкреатити	343
1.3.11.1. Гострий панкреатит	343
1.3.11.2. Хронічний панкреатит.....	345
1.3.12. Холецистит і жовчнокам'яна хвороба.....	347
1.3.12.1. Гострий холецистит	347
1.3.12.2. Хронічний калькульозний холецистит і ЖКХ	348
1.3.12.3. Медико-соціальна експертиза.....	350

Підрозділ 2. Наслідки лікування хвороб серцево-судинної системи

Кутовий О.Б., Карпенко С.І., Родінська Г.О., Шкура М.М.,

Чайка В.О., Кльованик В.А., Чемирисов В.В.....

352

2.1. Наслідки хірургічного лікування хвороб серця.....	352
2.1.1. Наслідки хірургічного лікування ішемічної хвороби серця (ІХС).....	352
2.1.2. Наслідки хірургічного лікування набутих вад серця.....	360
2.1.3. Наслідки хірургічного лікування вроджених вад серця.....	369
2.2. Тромбоемболічні захворювання артерій кінцівок.....	373
2.2.1. Загальна характеристика тромбоемболіруючих захворювань артерій кінцівок.....	373
2.2.2. Облітеруючий ендартеріт.....	376
2.2.3. Облітеруючий тромбангіт (хвороба Вінівартера-Бюргера)	376
2.2.4. Неспецифічний аорто-артеріт (хвороба Такаюсу)	378
2.2.5. Облітеруючий атеросклероз.....	380
2.2.6. Медико-соціальна експертиза.....	381

2.3.	Хвороби магістральних вен	386
2.3.1.	Варикозна хвороба	386
2.3.2.	Тромбоз глибоких вен і посттромбофлебітичний синдром	388
Підрозділ 3.	Хвороби ендокринної системи	
	<i>Кутовий О.Б., Березовський В.М.</i>	394
3.1.	Наслідки хірургічного лікування хвороб щитовидної залози	394
Підрозділ 4.	Наслідки впливу на організм фізичних факторів	
	<i>Науменко Л.Ю., Кльованик В.А., Чемирисов В.В.</i>	398
4.1.	Опіки	398
4.2.	Відмороження	414
Підрозділ 5.	Хвороби органів дихання	
	<i>Білов О.В., Кльованик В.А., Борисова І.С.</i>	420
5.1.	Абсцес легені	420
5.2.	Гангрена легені	421
5.3.	Бронхоектатична хвороба	424
5.4.	Емпієма плеври	428
РОЗДІЛ VIII.	ХВОРОБИ СЕЧОСТАТЕВИХ ОРГАНІВ	431
Підрозділ 1.	Сечокам'яна хвороба	
	<i>Стусь В.П., Поліон М.Ю., Баранник К.С.</i>	431
Підрозділ 2.	Гідронефроз	
	<i>Стусь В.П., Поліон М.Ю., Баранник К.С.</i>	434
Підрозділ 3.	Доброякісна гіперплазія передміхурової залози (ДГПЗ)	
	<i>Стусь В.П., Поліон М.Ю., Баранник К.С.</i>	437
БІБЛІОГРАФІЧНІ СПИСКИ		445
	Бібліографічний список до VI розділу довідника (патологія опорно-рухового апарату).	445
	Бібліографічний список до VII розділу довідника (хірургічні захворювання і ушкодження).	448
	Бібліографічний список до VIII розділу довідника (хвороби сечостатевиx органів).....	4451
Додатки		452
	Законодавчі і нормативно-правові документи з медико-соціальної експертизи і реабілітації, застосовані при підготовці матеріалів II тому довідника.....	452
	Протоколи та стандарти надання медичної допомоги, використані при підготовці матеріалів II тому довідника.	455